

Een jas die past

FOTO (Thea van den Heuvel)
Het atrium, met linksboven de skyboxen

Opdrachtgever Hogeschool Utrecht
 Architect Inbo
 Interieurarchitect Ex Interiors
 Aannemer Heijmans Bouw Utrecht BV
 Interieurbouw Retera Interieurwerken
 Vloeren Forbo; Colorline Nederland
 Houten scheidingswanden Finnforest Holland BV
 Meubilair Marko BV (meubilair collegezalen)
 Ahrend Inrichten BV
 Piet Hein Eek (Tafels met banken in atrium)
 Loods 5 (krukjes en stoelen atrium)
 Verlichting HVL BV (algemene verlichting); Arpalight (speciale verlichting)
 Grafisch ontwerp belettering HNNH - Hannah Bonjer
 Vloerooppervlak 11691 m² (inc. 6060 m² renovatie)

De ruwe ambiance van een werkatelier. Met veel rust en ruimte om je creativiteit de vrije loop te laten, als een kunstenaar. Heel anders dan de kille hightech omgeving die je zou verwachten in een Faculteit voor Natuur en Techniek. Odette Ex wil in haar interieurontwerp voor de Hogeschool Utrecht studenten vooral inspireren om hun grenzen te verleggen.

Voor de nieuwe faculteit Natuur & Techniek van de Hogeschool Utrecht ontwierp Inbo Architecten een stijlvolle combinatie van het gerenoveerde oorspronkelijke gebouw en een nieuwe transparante doos - door de inwoners van de omliggende wijk Pijlsweerd onmiddellijk omgedoopt tot 'aquarium'. Om plaats te maken voor deze 'etalage van techniek' werd het voorste gedeelte van het oude gebouw gesloopt. Een vide tot aan het dak verbindt oud- en nieuwbouw met elkaar. Onderin opent het oude gebouw zich naar het achterliggende atrium: een lichte hoge ruimte, waar vroeger het schoolplein was, omzoomd door de - deels opengewerkte - gevels van de bestaande gebouwen.

Spiegel

De bouw was al in volle gang, toen Inbo en de Hogeschool Utrecht vastliepen op de inrichting van het gebouw. De nieuwe vleugel met open plattegronden bleek lastig aan te sluiten bij het klassikale onderwijs dat er zou worden gegeven. Er ontstond een vacuüm waar het programma van eisen niet in voorzag. In november 2007 nodigde Inbo Architecten Ex Interiors uit om met een voorstel te komen voor het interieur in samenhang met een nieuw onderwijsconcept.

Odette Ex: "Het gebouw werd gekarakteriseerd door transparantie en openheid, zoals was gevraagd in het programma van eisen. Nu moest die openheid nog worden vertaald naar het onderwijs. Daarvoor is het leerconcept compleet omgegooid. Dat was een moeizaam proces. Dat we onder tijdsdruk stonden,

FOTO BOVEN (Thea van den Heuvel)
Exterieurfoto

BENEDEN (Kees Rutten)
Fuchsia kleuraccent in de entreerimte

UITERST BENEDEN (Thea van den Heuvel)
Auditorium, met tapijt van Marcel Wanders

had ook voordelen. We moesten snel beslissen. De toenmalige directeur van de HU, Robert Blom, heeft een niet te onderschatten belangrijke rol gespeeld. Hij hield de docenten een spiegel voor van hoe het zou kunnen worden, waardoor ze de angst voor het onbekende hebben losgelaten en met ons zijn gaan brainstormen over wat de kern van het onderwijs zou moeten zijn. Een analyse van de essentie. Zo hebben we het ontbrekende programma van eisen van het onderwijs kunnen opstellen. We kwamen uit op projectonderwijs, klassikaal onderwijs en praktijk. Het projectonderwijs hebben we ondergebracht in de open structuur van de nieuwe vleugel, terwijl de klassikale lessen en de praktijklessen beter pasten in de oude gebouwen.”

Zodra het onderwijsconcept rond was, kon Ex Interiors het interieurontwerp verder uitwerken. Daarbij was het uitgangspunt enerzijds de transparantie en openheid, en anderzijds de bijzondere sfeer die was ontstaan door het oude deel van het gebouwencomplex te renoveren. Ex: “Inbo heeft ervoor gestreden delen van de oude gebouwen te handhaven en een nieuw, contrasterend volume toe te voegen. De ambiance wordt bepaald door stijlkenmerken van het oude gebouw. De detaillering van bijvoorbeeld de ramen in de subtiele betonkozijnen. Zoiets vind je niet meer. Het voegt een heel specifieke sfeer toe aan de nieuwbouw, die we anders nooit hadden bereikt. Wat ik vooral gedaan heb, is die subtiliteit niet verstoren, maar ondersteunen.” Daarom koos Ex voor materialen in natuurlijke kleurschakeringen, tinten grijs en aardetinten, die aansluiten bij de kleuren van de baksteen en de kozijnen. Zo zijn de kleuren van de muren weer terug te vinden in het marmoleum. Ex: “Ik wilde rust zoeken, het tegenovergestelde van scholen die vaak met felle kleuren worden ingericht, teveel dynamiek. Mijn uitgangspunt was een werkatelier te creëren als studieomgeving om de studenten ruimte te bieden, letterlijk maar ook mentaal, voor hun creativiteit. Niet voorgeprogrammeerd dus. Ik heb zelf op de Rijksacademie Beeldende Kunst ervaren hoe inspirerend dat kan zijn, als je ruimte krijgt om jezelf te ontwikkelen.” Die ruige sfeer van werkatelier is het duidelijkst herkenbaar in het atrium, met grote houten tafels, uitvergroete bureaulampen, hoge stellingkasten waarin werkstukken kunnen worden gezet, ruime werktafels daarachter en vooral de enorme houten ‘dozen’: speciaal ontworpen, afsluitbare werkruimten waarin een aantal studenten voor een wat langere periode aan een bijzonder project kan werken. Felgroene skyboxen in het atrium en fuchsia meubilair in de entreerimte contrasteren met het landschap van natuurlijke kleuren en materialen en brengen daarin accenten aan. Kleurige tapijten van Marcel Wanders verlevendigen de marmoleum of

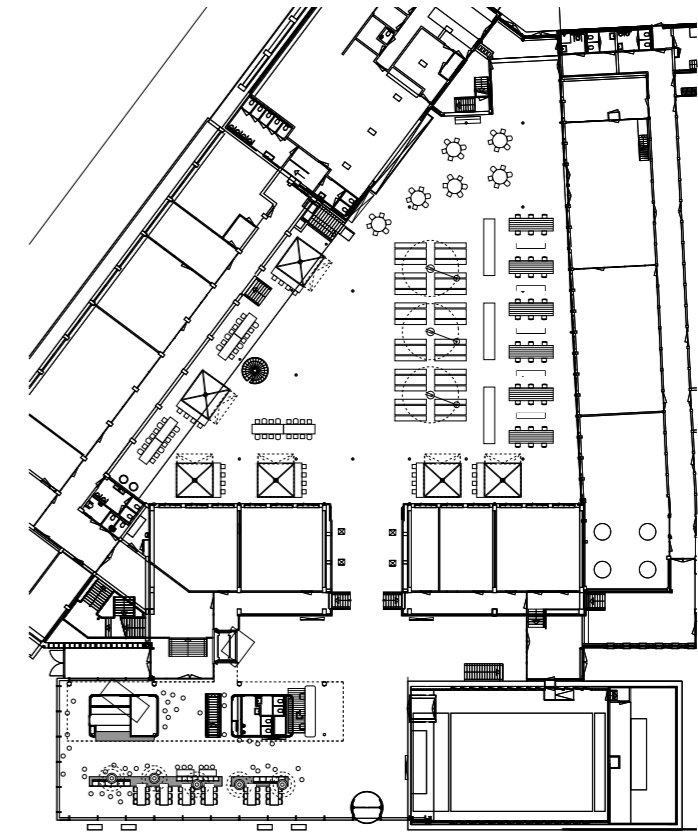
gegoten vloeren. De docentenruimten krijgen daardoor een persoonlijker sfeer en de overlegtafels in de nieuwe vleugel worden, mede dankzij de stoelen Nett van Crassevig, informele zithoeken. Het auditorium is met de gekleurde stoelen en tapijt van Wanders de meest kleurrijke ruimte.

Skyboxen

Het open en transparante karakter van het gebouw is op verschillende manieren doorgevoerd in het interieurconcept. Bijvoorbeeld in de nieuwe vleugel, die uit drie vrij indeelbare vloeren bestaat. Voor de indeling in projectruimten bedacht Ex vrijstaande lenotech wanden, die nergens aansluiten op gevels of plafond. Zo ontstond voldoende privacy voor groepjes studenten om samen ongestoord aan een project te werken, zonder dat het open karakter van het gebouw wordt aangetast. In lockers tussen de projectruimten kunnen de werkstukken veilig worden weggeborgen.

Maar de transparantie bleef niet beperkt tot de onderwijsruimten. De kamers van de docenten zijn vervangen door een open vloer met flexplekken, die van elkaar worden gescheiden door halfhoge kasten. De docentenverdieping staat in open verbinding met het atrium. Daartussenin markeren kleurige skyboxen de grenszone van oud en nieuw. Doordat ze dicht zijn naar het naastgelegen docentengedeelte en open naar het atrium beneden, bieden ook de skyboxen voldoende transparantie en privacy. Ex: “De skyboxen werken drempelverlagend. Daar vindt overleg plaats tussen studenten en docenten. Doordat docenten niet meer in afgesloten kamers zitten, zijn ze zichtbaarder en gemakkelijker aanspreekbaar voor studenten. Verder zijn ook de dozen in het atrium heel belangrijk gebleken. Die gebruiken de studenten als ze voor een paar weken aan een project werken. Ze richten de ruimte zelf in, creëren er hun eigen sfeer. Het is een mooi voorbeeld van de tijdelijke privatisering van openbare ruimte.” Ex Interiors heeft met het interieur van de Faculteit voor Natuur en Techniek gekozen voor verstilling, met materialen die ademen om de sfeer tastbaar te maken. Ex: “De angst voor saaiheid maakt dat je geneigd bent met kleurtjes te werken, maar dat dreigt snel oppervlakkig te worden of schreeuwerig. Ik wil meer verdieping in het ontwerp. De tijd nemen om heel bewust de materialen te kiezen die passen bij de architectuur en precies daar de contrasten te accentueren waar je die wilt hebben. Zo krijgt het interieur meerwaarde. En nu merk je inderdaad dat de studenten het liefst in de rustigste delen zitten. Een gebouw moet aanvoelen als een lekker zittende jas, waarin je je vrij kunt bewegen maar die je beschermt tegen slecht weer. Zo’n perfect zittende jas zoeken, dat is voor mij de uitdaging.”

www.ex-interiors.nl

UITERST BOVEN
Plattegrond van het atrium

FOTO BOVEN (Kees Rutten)
Houten ‘dozen’ vormen afgescheiden werkruimtes